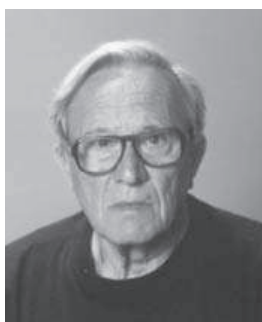

Ivan Teodorović*

IN MEMORIAM

Prof. dr. sc. SMILJAN JURIN (2.5.1920. – 26.7.2014.)

U Zagrebu je preminuo hrvatski ekonomist, znanstvenik i humanist dr.sc. Smiljan Jurin, umirovljeni profesor Ekonomskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu.

Rođen je u Šibeniku gdje se je školovao i maturirao na šibenskoj gimnaziji godine 1938. Školske godine 1938./39. upisuje studij prava na Pravnom fakultetu Sveučilišta u Zagrebu, koji godine 1941. prekida radi početka antifašističkog rata u kojem aktivno sudjeluje od godine 1942. Za sudjelovanje u antifašističkom ratu dobio je brojna odlikovanja i priznanja. Nakon rata nastavlja studij na Pravnom fakultetu u Beogradu, gdje je diplomirao. Školske godine 1949./50. i 1950./51. pohađa poslijediplomski studij ekonomije na Institutu društvenih nauka u Beogradu na kojem je godine 1951. diplomirao.

Tijekom godine 1962. bio je na studijskom boravku u Rimu kod FAO-a (Food and Agriculture Organization) agenciji Ujedinjenih nacija i kod SVIMEZ-a (Associazione per lo sviluppo del Mezzogiorno), a tijekom godine 1963. devet mjeseci na University of California, Berkeley, SAD.

Znanstvena karijera Smiljana Jurina započinje habilitacijom godine 1959. na Ekonomskom fakultetu u Beogradu s radom pod naslovom “Kapitalistički način proizvodnje“. Stupanj magistra znanosti stekao je godine 1967. radom “Matematički modeli i proračun cijena zasnovanih na vrijednosti“, koji je bio obra-

---

* Prof. dr. sc. Ivan Teodorović, zaslužni znanstvenik, glavni i odgovorni urednik Ekonomskog pregleda. (E-mail: iteodorovic@hde.hr).

njen na Fakultetu političkih nauka u Beogradu. Godine 1970. obranio je na istom fakultetu doktorsku disertaciju pod naslovom "Linearno programiranje i cijene".

Svoju karijeru znanstvenika i profesora vezao je pretežno uz probleme političke ekonomije, privrednog sistema i teoriju tržišta i cijena. Pedagošku karijeru započeo je na Tehnološko-metalurškom fakultetu u Beogradu 1960. godine, da bi je u svojstvu redovitog profesora nastavio na Ekonomskom fakultetu Sveučilišta u Zagrebu od godine 1975. Osim matičnih fakulteta profesor Jurin predavao je i na interdisciplinarnim diplomskim i poslijediplomskim studijima na brojnim fakultetima u bivšoj Jugoslaviji (na Sveučilištima Zagreb, Beograd, Sarajevo, Split), a također je zapažena njegova aktivnost i u inozemstvu (The New York State University, Albany, The Florida State University, Tallahassee, USA i Nankai University – Department of Economics, Tianjin, China).

Znanstveni opus Smiljana Jurina obuhvaća preko 100 bibliografskih jedinica, među kojima 34 knjiga (mono i multiautorske), 37 monografija i preko 50 znanstvenih i stručnih članaka kao i radova u zbornicima.

Znanstveni rad profesora Jurina obilježava nekoliko konstanti koje proizlaze iz njegove znanstvene znatiželje i izazova vremena u kojem je živio i stvarao. Slobodouman stav i otvorenost koji su ga krasili odražavaju se u istraživačkim zadacima koje je prihvaćao ili vodio. Problematika političke ekonomije i teorije tržišta i cijena kojima se bavio od samog početka svog mukotrpnog znanstvenog puta odražavala je njegov duh istraživača i jednog od pionira u tom području. Analizirajući zakonitosti proizvodnih odnosa i načine promjena iz centraliziranog determinističkog sustava u pravcu fleksibilnijih odnosa u društvenom sustavu, logično je bilo da se u razvitku teorijske ekonomije unesu nove spoznaje, prvenstveno o načinu na koji treba uvesti cijene i cjenovne kriterije u privredni sistem.

Od kasnih pedesetih godina pa sve do kraja osamdesetih prošlog stoljeća, profesor Jurin jedan je od aktivnih sudionika u procesima reformi privrednog sistema pri čemu se pretežito bavi utvrđivanjem društvenog sadržaja i ekonomske logike sistema, te potrebe i uvjeta njegove tranzicije. Oko toga kao i o mjestu i ulozi tržišta i cijena vodile su se brojne znanstvene i stručne rasprave. Jurin je zastupao koncepciju specifične cijene proizvodnje kao normalne (ravnotežne) cijene u uvjetima ondašnjeg privrednog sistema. Kvantitativna empirijska analiza koju je primijenio imala je veliki utjecaj na razvitak domaće ekonomske misli. Ona je bila nezaobilazna u znanstvenim raspravama o tržišnom vrednovanju doprinosa faktora proizvodnje (rada i sredstava), kreiranju dohotka i kriterija njegove namjenske raspodjele.

Analiza uloge tržišta i cijena u ondašnjem privrednom sistemu neminovno je vodila u rasprave o ulozi poduzeća. Smiljan Jurin je u studiji "Ponašanje samoupravnog poduzeća i modeli njegove transformacije u poduzetničko" iz osamdesetih godina, izvršio kritičku analizu tada aktualnih teorija i modela o samoupravnom

poduzeću vodećih domaćih i stranih autora te je otvorio pitanja spojivosti društvenog vlasništva i poduzetništva kao i analizu alternativnih modela privatizacije te predložio model otkupa društvenog vlasništva.

Plodan znanstveno istraživački rad profesora Jurina bio je poticaj stalnim inovacijama u njegovoj pedagoškoj aktivnosti i uvođenju novih predmeta u obrazovne programe fakulteta na kojima je bio aktivan. To se posebno odnosi na osnivanje katedri iz predmeta "Teorije tržišta i cijena". Istaknuo se je kao organizator i sudionik brojnih znanstvenih skupova u zemlji i inozemstvu te radom u redakcijskim odborima naših vodećih znanstvenih časopisa.

Za svoj znanstveni i pedagoški rad profesor Smiljan Jurin dobio je godine 1977. "Nagradu Mijo Mirković" za rad na udžbeniku "Politička ekonomija", Naučna knjiga, Beograd, 1976., godine 1985. Povelju Sveučilišta u Zagrebu, godine 1987. "Nagradu Mijo Mirković", za znanstveni rad na području teorije tržišta i cijena, godine 1990. Plaketu Sveučilišta u Zagrebu i još neke druge nagrade i priznanja.

Svojom znanstvenom djelatnošću profesor Smiljan Jurin dao je značajan doprinos domaćoj ekonomskoj znanosti i utjecao je na razvoj domaće znanstvene misli na područjima političke ekonomije, teorije tržišta i cijena, privrednog sistema i analizi ponašanja poduzeća. Ti rezultati ostaju nedvojbeno bitnom i trajnom sastavnicom razvitka hrvatske ekonomske znanosti i ekonomske povijesti.